

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie

DATUM	6-11-2018	REFERENTIE	R.M. Besemer / M. Simhoffer
ONS NUMMER	81DEAA54A	DOORKIESNUMMER	0651364509
NUMMER PS	2018MME219	E-MAILADRES	reinier.besemer@telfort.nl
BIJLAGE	Loodverwachtingskaart met aandachtsgebieden diffuus lood in de Provincie Utrecht incl. toelichting	PORTEFEUILLEHOUDER	Pennarts-Pouw

Onderwerp Statenbrief: diffuus lood in de bodem

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Met onze brief van 2 oktober jl. (nr. 81D7E98D) hebben wij u geïnformeerd over de voortgang van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2016-2020. Een van de onderdelen in het Bodemconvenant is diffuus verspreid lood in de bodem. Met deze brief willen wij u nader informeren over de stand van zaken rond de aanpak daarvan en de acties die wij op dit moment voorbereiden.

Voorgeschiedenis

Door eeuwenlang gebruik van de bodem is deze op veel plaatsen in de provincie Utrecht diffuus verontreinigd geraakt met lood. De schadelijkheid ervan is al heel lang bekend en maatregelen in het verleden hebben ervoor gezorgd dat de blootstelling van de mens aan lood in hoge mate is gereduceerd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het vervangen van loden drinkwaterleidingen en het verbod op lood in benzine en verf. Niettemin zijn nog resten van lood als diffuus verspreide verontreiniging aanwezig in de toplaag van de Nederlandse bodem. Het komt in onze provincie vooral voor in historische stads- en dorpskernen, lintbebouwingen en de zgn. toemaakdekgebieden in het westen. Deze gebieden hebben we bestempeld als aandachtsgebieden diffuus lood in de bodem (zie bijlage).

De noodzaak voor de aanpak van diffuus lood is begin 2016 in een stroomversnelling gekomen. Toen publiceerde het RIVM nieuwe inzichten m.b.t. de (blootstellings)risico's van diffuus lood voor jonge kinderen¹ en volgde kort daarop aanvullende (interne) adviezen van GGD/GHOR-Nederland. Bekend was dat lood effect heeft op de ontwikkeling van de hersenen. Nu werd duidelijk dat dit vooral bij jonge kinderen (0-6 jaar) die grond via de mond binnenkrijgen tot een verlies van enkele IQ-punten kan leiden. Geadviseerd werd, dat op plaatsen waar jonge kinderen in contact kunnen komen met bodemlood maatregelen worden genomen om blootstelling tot een zo laag mogelijk niveau terug te brengen.

Gezien de aard van het probleem past de gevalsgerichte saneringsbenadering van de Wet Bodembescherming niet goed. Het wegnemen van de risico's door het uitvoeren van een sanering is niet in alle gevallen kosteneffectief. Percelen die verontreinigd zijn hoeven bijvoorbeeld niet gesaneerd te worden als er geen jonge

¹ Diffuse loodverontreiniging in de bodem: Advies voor een gemeenschappelijk beleidskader (RIVM Rapport 2015-0204).

kinderen spelen. Het geven van voorlichting met gebruiksaanwijzingen en het opvolgen daarvan kan in een groot aantal gevallen er ook voor zorgen dat kinderen geen grond binnenkrijgen. Daarom zijn er in het Convenant Bodem (Rijk, IPO, VNG en Unie van Waterschappen) afspraken gemaakt: als sprake is van onaanvaardbare risico's zorgt het bevoegd gezag Wet bodembescherming voor duidelijkheid omtrent op te volgen gebruiksaanwijzingen. Als die risico's niet door het opvolgen van gebruiksaanwijzingen tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden teruggebracht, zorgt zij ervoor dat deze zo spoedig mogelijk worden beheerst. Voor het definitief wegnemen van de risico's wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van natuurlijke momenten, zoals herontwikkeling. Dit reikt dus tot ver voorbij de invoering van de Omgevingswet.

De provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht werken nauw samen op dit dossier en we werken actief mee aan de totstandkoming van Landelijk beleid en een handelingsperspectief voor "diffuus lood". In afwachting hiervan, vinden wij het onze verantwoordelijkheid om zo snel mogelijk onderzoek te doen naar de risico's bij kinderspeelplaatsen. Ouders/verzorgers en kinderen mogen er op vertrouwen dat deze veilig zijn.

Essentie / samenvatting:

Kinderspeelplaatsen bevinden zich meestal in de openbare ruimte. Gezamenlijk met de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland is een *Plan van Aanpak onderzoek kinderspeelplaatsen* opgesteld. Wij hebben als Bevoegd Gezag Wet Bodembescherming in nauwe samenwerking met de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU), de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) en de betreffende gemeenten geïnventariseerd welke kinderspeelplaatsen (inclusief scholen, kinderdagverblijven etc.) in de aandachtsgebieden onvoldoende zijn afgedekt en zouden moeten worden onderzocht alvorens vast te kunnen stellen of maatregelen noodzakelijk zijn. Op basis van deze inventarisatie zullen circa 95 kinderspeelplaatsen in 9 gemeenten² worden onderzocht. De ODRU begeleidt het door de provincie gefinancierde onderzoek, waarvoor inmiddels opdracht is gegeven aan een adviesbureau. Medio november a.s. start het onderzoek en de resultaten worden in maart 2019 verwacht.

De gemeenten zijn actief betrokken bij de uitvoering van dit onderzoek. Zij leveren informatie aan over de kinderspeelplaatsen, informeren hun bewoners over het onderzoek en worden betrokken bij het (eventueel) opstellen van het maatregelenpakket. Op de internetsites van de omgevingsdiensten zal informatie over diffuse loodverontreinigingen, contactgegevens voor vragen en gebruiksaanwijzingen vooral gericht op ouders met jonge kinderen beschikbaar zijn. Er is een voorlichtingsbijeenkomst gehouden voor gemeenten over de loodproblematiek. Verder is er recent aan gemeenten een ondersteunende toolkit verstrekt, voor heldere en eenduidige communicatie richting inwoners. De toolkit bevat een flyer met gebruiksaanwijzingen, een Q&A, standaardteksten voor op de website en voorbeeldbrieven betreffende het speelplaatsenonderzoek. Ouders kunnen relatief makkelijk voorkomen dat kinderen met lood in aanraking komen: zorg dat kinderen spelen in schoon zand, teel groenten in bakken met schone aarde, zorg dat de bodem bedekt is met gras of planten en voorkom de inloop van aarde in huis.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Met het onderzoek wordt vastgesteld welke kinderspeelplaatsen in de aandachtsgebieden voldoende zijn afgedekt en bij welke eventueel maatregelen noodzakelijk zijn. In nauw overleg met de ODRU, RUD en de betrokken gemeenten zal t.z.t. op basis van de resultaten worden vastgesteld bij welke kinderspeelplaatsen maatregelen nodig zijn en waar die dan uit zouden moeten bestaan.

Wettelijke grondslag

De Wet bodembescherming en de Circulaire bodemsanering vormen het juridisch kader voor dit onderzoek.

Financiële consequenties

De kosten voor het onderzoek ter plaatse van de circa 95 kinderspeelplaatsen worden gedragen door de provincie en komen ten laste van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2016-2020.

Vervolprocedure/voortgang

Wanneer de resultaten van het onderzoek beschikbaar zijn (naar verwachting in maart 2019), zullen wij u hierover nader informeren.

² Gemeenten Baarn, Bunschoten, De Ronde Venen, IJsselstein, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht, Woerden, Wijk bij Duurstede (de gemeente Vianen wordt – als onderdeel van de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden – in het onderzoek van de provincie Zuid-Holland meegenomen).

Concreet voorliggende vraag aan Statencommissie / Provinciale Staten
Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,